

AĞUSTOS 2024
SAYI-8

Örgütlenme Bülteni

“

“Sporda başarılı olmak için bütün milletçe sporun niteliği ve değeri anlaşılmalı ve ona kalpten sevgiyle bağlanmak ve onu vatani görev saymak gerekir.”

Mustafa Kemal Atatürk

”



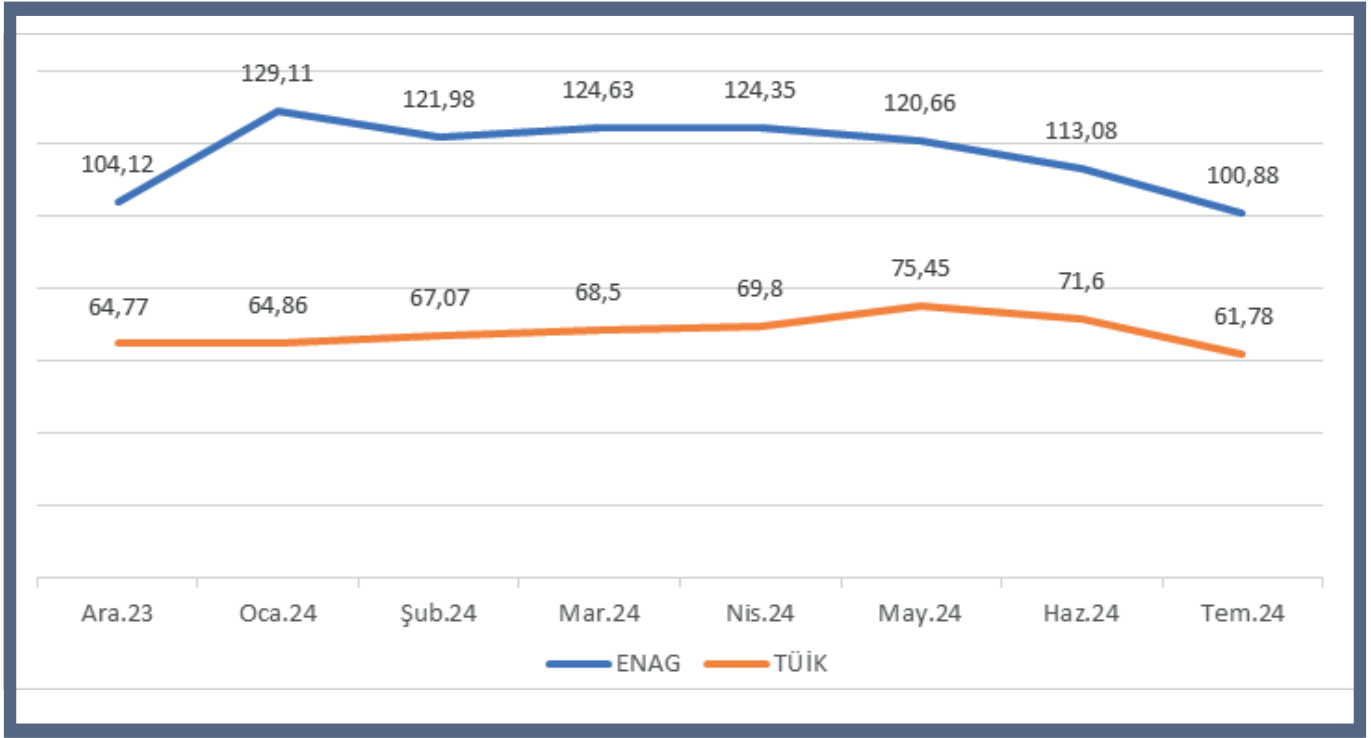
EğitimİŞ

www.egitimis.org.tr

1. Temmuz ayı enflasyon oranıyla birlikte artan açlık ve yoksulluk sınırına karşı asgari ücretlinin, kamu emekçilerinin ve emeklinin durumu nedir?

Aralık 2023 döneminden itibaren aylık bültenlerimizde yer verdiğimiz enflasyon (TÜFE) oranlarına karşı artmayan asgari ücret ve geçinmeye çalışan ve emeklinin durumunu analiz etmeye çalıştık.

TÜİK ve ENAG Verilerine Göre Enflasyon Oranları (%)



Kaynak: TÜİK ve ENAG resmi internet sayfalarından alınan veriler kullanılarak oluşturulmuştur.

En son açıklanan 2024 Temmuz enflasyonu TÜİK'e göre %61,78, ENAG'a göre %100,88 oranında gerçekleşmiştir. Buna göre dönem boyunca artış hızında bazı aylarda görülen azalışlara rağmen fiyatlar, çalışan gruplar içinde en büyük paya sahip olan asgari ücretlinin gelirin'e göre oldukça fahiş oranlarda gerçekleşmeye devam etmiştir.

Enflasyon ile birlikte artan açlık ve yoksulluk sınırının temmuz ayındaki durumu dört kişilik bir aile için 20 bin 776 TL, yoksulluk sınırı ise 62 bin 302 TL olmuştur. Birleşik Kamu-İş tarafında açıklanan bu verilere göre 17.002 TL ile bir aylık geçimini sağlamaya çalışan asgari ücretli ve en düşük 12.500 TL ile adeta hayatta kalmaya çalışan emeklinin mağduriyeti daha açık görülmektedir. Bu durum her geçen gün daha fazla yoksullaşan halkın enflasyon karşısında gözden çıkarılmış olduğunun kanıtıdır. Ya da yaşanan tüm ekonomik daralma ve sıkıntının bedeli bu gruplara ödetilmektedir.

Oysaki enflasyonu düşürme politikalarının başarılı olması demek politikalar sonucunda toplumun her kesimi için geçim düzeyindeki bozulmanın en aza indirgenmiş olması demektir. Yani enflasyonu düşürmek için denenecek her yol mübah değildir.

Buradan yola çıkarak Türkiye'nin enflasyonu düşürme politikası dediğimiz süreçte yaşananlara bakıldığında aslında öncelikli hedefin enflasyonu düşürmek değil sermaye sahibinin gönlünü hoş etmek olduğu görülmektedir. İşçiler de dahil olmak üzere tüm halka söylenen enflasyon nedeni asgari ücretteki artıştır. Bu açıklamaya sığınarak Temmuz 2024'de asgari ücret arttırılmamış ve enflasyonun bu sayede düşeceği söylenmiş, halk yoksulluğa terk edilmiştir. İlerleyen süreçte halkın beklentilerinin aksine enflasyonda beklendiği gibi bir azalma görülmemiş, aksine tüm mallarda ciddi ve önemli bir sıklıkla fiyat artışları yaşanmaya devam etmiştir. Bu durumun ortaya çıkardığı iki sonuç vardır. Birincisi enflasyonun nedeni asgari ücret artışı değildir, o yüzden alınan asgari ücreti arttırmama kararı enflasyonu düşürme politikası için anlamsızdır. İkinci sonuç ise fiyatlar asgari ücret değişmemesine rağmen artmaya devam ettiğine göre ülkede sermayedar ya da işverenler enflasyon ortamından faydalanarak karlarını arttırmanın derdine düşmüş ve aslında yaşananın bir maliyet enflasyonu değil kar enflasyonu olduğunu ortaya koymuştur.

Sürecin ve uygulanan politikanın ülkeye etkisi nedir?

-Ülkenin yoksul nüfusu artacak, kar enflasyonu nedeniyle yani normalin çok üstünde fiyatlamalara karşı ücreti artmayan asgari ücretli ve emekli daha fazla yoksullaşırken, işveren ya da sermaye grubu karına kar kattığı için zenginliğine zenginlik katacaktır. Sonuçta enflasyon dönemlerinin başarılı bir politika süreci yönetilmediği sürece kaçınılmaz sonu olan gelir dağılımı adaleti daha fazla bozulacaktır.

2. 2024 yaz olimpiyatlarına sadece 101 sporcu ile katılan Türkiye'deki devlet okullarında çocukların fiziksel yeteneklerini geliştirebilecekleri ya da keşfedebilecekleri ortam ve ekipman olması mümkün müdür?

Olimpiyat Oyunlarının amacı; dil, din, ırk ayrımı olmaksızın farklı ülkelerin sporcularını bir araya getirmektir. Belirli standartların ve kuralların bulunduğu bu organizasyonda dürüstlük, kardeşlik, tüm farklılıklar ile bir arada olmanın önemi vurgulanmakta ve tüm dünyada sağlıklı yaşamın spor ve aktivite ile bir bütün olduğunu göstermeyi hedeflemektedir.

Geçmiş Antik Yunan'a dayanan olimpiyatların sonuncusu 26 Temmuz 2024- 11 Ağustos 2024 tarihleri arasında Paris'te düzenlenmiş ve yaz olimpiyatlarına Türkiye 18 spor dalında 101 sporcu ile katılım sağlamıştır.

Türkiye'nin katılım sağladığı spor dalları ve sporcu sayısı için 2024 ve 2021 verilerini karşılaştırdığımızda hem katılımcı sayısındaki değişim hem de cinsiyete göre dağılımdaki durumun daha net biçimde görülmesi mümkündür.

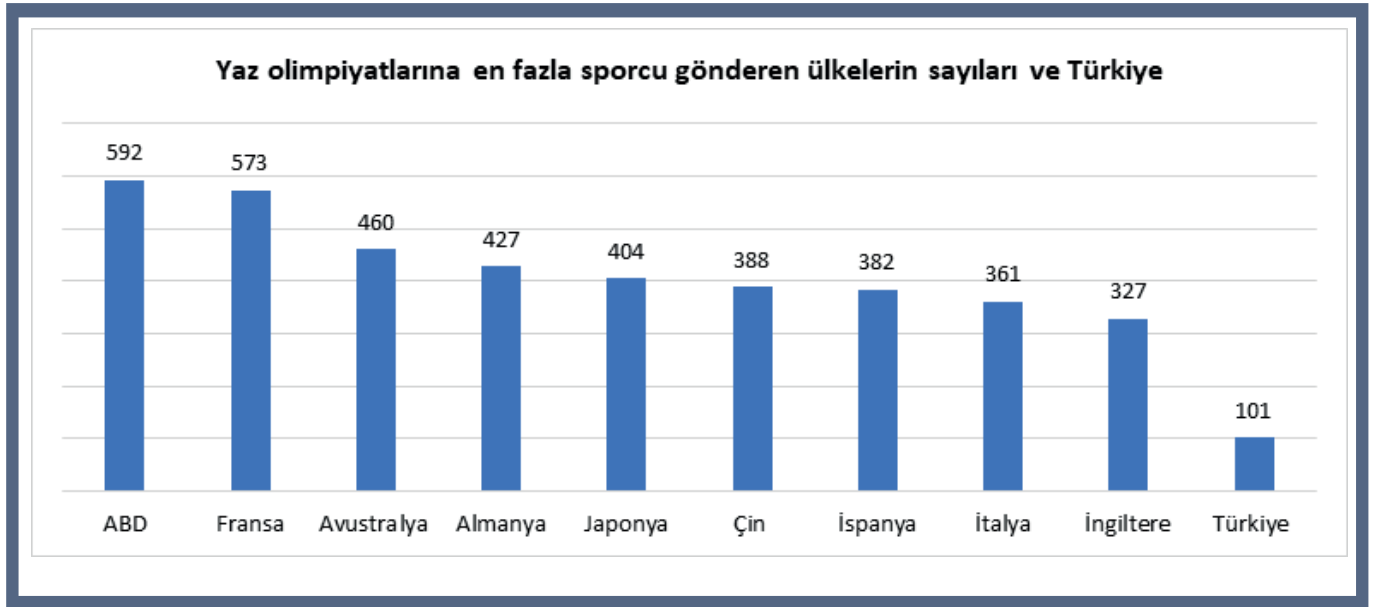
Yaz Olimpiyatlarına Türkiye'den katılanların toplam ve cinsiyete göre 2021 yılına göre artış ya da azalışları

	2021	2024
Toplam sporcu sayısı	107	101
Kadın sporcu sayısı	50	54
Erkek sporcu sayısı	57	47

Pandemi nedeniyle 2020 yılında yapılması planlanan yaz olimpiyatları 2021 yılında gerçekleştirilmiş ve Türkiye 107 sporcu ile 18 spor dalında katılım sağlamıştır. Buna karşılık 2024 yılı yaz olimpiyatlarında spor dalı yine 18 olurken katılan sporcu sayısı 101'e gerilemiştir. Erkek katılımcı sayısı azalırken kadın katılımcı sayısında artış söz konusu olmuştur.

Türkiye'de sporcular en fazla 16 sayıyla atletizm dalında katılım göstermiş, ikinci sırada voleybol, üçüncü sırada ise güreş yer almıştır. Voleybol takım sporu olduğu için 13 kadın sporcu temsil etmektedir.

2021 yılında toplam 11316 sporcunun katıldığı olimpiyatlarda Türkiye'den yalnızca 107 sporcu yer alırken 2024 yılında 10500 sporcu içinde 101 sporcu yer almıştır. Genel olarak katılımda artış Türkiye'de düşüş olarak görülmüştür.



Olimpiyatlara en fazla sporcu gönderen ülke 592 ile ABD olurken Türkiye 101 sporcu ile en fazla sporcu gönderen ilk dokuz ülkenin oldukça gerisinde kalmıştır.

Türkiye'nin söz konusu ülkelere göre oldukça az sayıda sporcu göndermiş olmasının yanında 2021 yılında pandemiden çıkılmasına rağmen 2024 yılına göre daha fazla sporcu göndermiş olması önemli bir konudur.

Spor becerisi ve yönelimi küçük yaşlarda ortaya çıkmakta ve bu genelde okul ortamında mümkün olmaktadır. Okullarda zihinsel gelişim kadar bedensel gelişimin de önemine vurgu yapılmakta bunun için Türkiye’de de beden eğitimi adı altında dersler verilmektedir.

Bu derslerin ders programında yer alması önemli olmakla birlikte Türkiye’de okulların fiziksel aktivitelere yönelik spor salonları gerekli spor ekipmanlarının, yüzme havuzlarının olup olmadığı ya da yeterliliği temel bir araştırma konusudur.

Fiziksel gelişim ve beceriler, zihinsel gelişim ve beceriler kadar önemlidir. Ancak Türkiye’de çocukların birçoğu yeteneklerinin ortaya çıkması için ya da çıktığında bu alanda gelişim sağlayabilmesi için özel kurslara gitmek zorunda kalmaktadır. Yani maddi durumu elvermeyen çocukların fiziksel yeteneklerini geliştirmeleri hatta çoğu kez kendilerini keşfetmeleri imkansızlaşmaktadır. Konuya ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı en son 2015 yılında spor salonu bulunan okul oranlarını paylaşmış ve 2012 yılından 2015 yılına kadar geçen sürede %8,4 olan oranın 2019 hedefi %10 olmuştur.

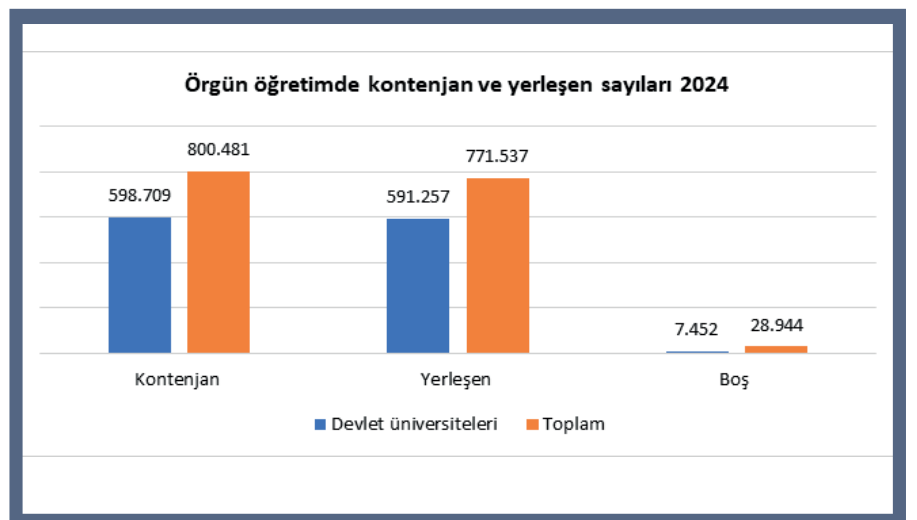
Sonraki dönemde 2019-2023 MEB Stratejik Plan’da paydaşların katılımıyla yapılan analize göre öncelik verilmesi gerekli görülen faaliyetlerde spor salonu laboratuvar, bahçe ve okul binası imkanlarına öncelik verilmesi yer almıştır. En son 2024-2028 MEB Stratejik Planı’nda spor faaliyetlerinin artırılması gerektiğine yer verilmiştir. Sonuçta hedefler ağırlıklı olarak sporcu ve spor yapan sayısını artırmaya yönelik olmuş ancak okulların bu anlamdaki yeterlilik düzeyinin artırılması, okullarda yüzme havuzu ve derslerinin olması gibi amaçlara yer verilmemiştir. Özel okulların bazılarında bu imkân sağlanırken devlet okullarında aynı imkânın bulunmaması, ailesinin gelir düzeyi yüksek olmayan çocukların sadece tesadüfen keşfedilmesiyle ve destek görmesi durumunda gelişim sağlayabileceğini göstermektedir. Bu da birçok çocuğun fiziksel yeteneklerini keşfedememesine hatta keşfetse bile geliştirememesine neden olmaktadır.

Her çocuğun zihinsel becerileri kadar fiziksel becerilerinin de gelişimiyle hayallerine ulaşma imkânı olmalıdır. Bu nedenle devlet okullarında yeterli donanımda spor salonları ve yüzme havuzu olmalıdır. Bununla tek hedeflenen de sporcu olmak değil sağlıklı bir yaşam sürülmesini sağlamak olmalıdır.

3. 2024 YKS yerleştirme sonuçlarında önceki dönem sonuçlarına göre bir gelişme söz konusu mudur?

2024 yılı için yapılan tercihlerin sonuçları 13 Ağustos’ta açıklanmıştır. Önceki yılların 2024 yılı ile mukayese edilmesi için istatistikî veriler grafikler yardımıyla analiz edilmiştir.

Kaynak: ÖSYM resmî web sitesinden alınan verilerle oluşturulmuştur.



2023 yılı kontenjanı 923. 411 iken 2024 yılı kontenjanı 800.481'e gerilemiştir. 2023 yılında üniversiteye yerleşen sayısı 898.024 olurken 2024 yılında 771.537 olarak gerçekleşmiştir. YÖK bazı bölümlerde kontenjanın daraltılacağını ve ikinci öğretim programlarını kapatacağını söylemiş ve bu durumun kontenjan sayısına etkisi açıkça görülmüştür. Yine aynı şekilde sadece devlet üniversitelerine bakıldığında kontenjanın 2023 yılında 717.525, 2024 yılında ise 598.709 olduğu görülmüştür. Bilindiği üzere amaç biriken üniversite mezunu sayısına ve işsizlik sayısındaki birikmeye çözüm bulmaktır. 2023 yılında boş kontenjan sayısı 25.387 iken 2024 yılında bu sayının 28.944 olması düşen kontenjana rağmen boş kontenjan sayısındaki artışın nedenini tartışmaya açmaktadır.



Kaynak: ÖSYM (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) resmî web sitesinden alınan verilerle oluşturulmuştur.

Grafikte yerleştirme puanı hesaplanan aday sayısı 2.755.301 olmasına rağmen yerleştirmeye başvuran sayısının neredeyse yarısı kadar olması dikkat çekicidir. Bunun; *çoğunluğun puanının hesaplanmasına rağmen düşük olması ve bu nedenle yerleştirmeye başvurmayarak tekrar sınav için hazırlanmaya karar vermesi, ekonomik nedenlerden dolayı başka bir ilde üniversite eğitimi almak konusundaki imkansızlıkların etkisi gibi çok sayıda nedeni olabilmektedir.*

Yerleştirme konusunda son sınıf öğrencilerinin ve önceki yıllarda yerleşmemiş olanların durumuna bakıldığında bir değişim olmadığı görülmüş ve son sınıf öğrencileri içinde yerleşenlerin sayısı 351.204 olurken önceki yıllarda yerleşmemiş yani mezuna bırakanlar içinde yerleşenlerin sayısı 407.983 olmuştur. Ayrıca yerleştirme puanı hesaplanan sayısı son sınıf öğrencilerinde önceki yıllarda yerleşmemiş olanlara göre daha fazla olmasına rağmen yerleştirmeye başvuran ve yerleşen sayısı önceki yıllarda yerleşmemiş olanlarda daha yüksek olmuştur.

Yerleştirme sonuçlarına göre tıpkı önceki yıllarda olduğu gibi 2024 yılında da Millî Eğitim Bakanlığı'nın yeterli nitelikte bir eğitim imkânı sunmadığı görülmektedir. Yani öğrencilerin son sınıf bilgileri ile sınavda yeterli düzeyde başarı gösterememesi ve sonraki yıllarda özel ders ya da kurs desteğine ihtiyaç duyması açıklanan verilerle açıkça desteklenmektedir.

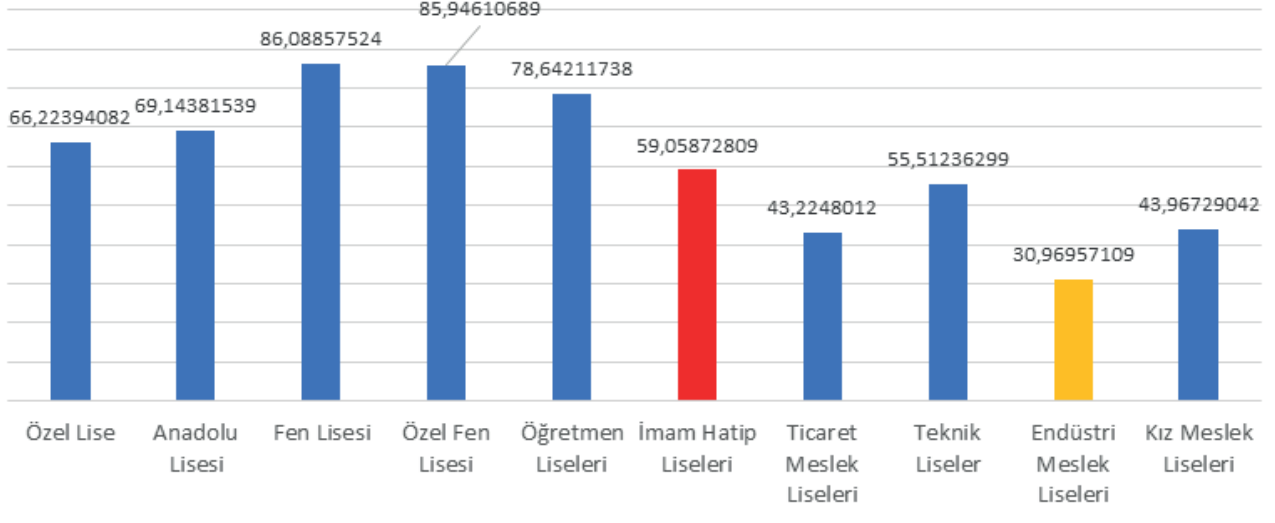
Okul Türlerine göre Veriler

Okul Türü	Yerleştirme Puanı hesaplanan sayısı	Yerleştirmeye başvuran sayısı	Yerleşen sayısı
Özel Lise	19.972	11.896	7.878
Anadolu Lisesi	930.010	506.281	350.062
Fen Lisesi	60.434	35.992	30.985
Özel Fen Lisesi	33.124	20.151	17.319
Öğretmen Liseleri	7.589	4.345	3.417
İmam Hatip Liseleri	252.377	162.716	96.098
Ticaret Meslek Liseleri	24.789	18.612	8.045
Teknik Liseler	26.436	15.692	8.711
Endüstri Meslek Liseleri	40.948	30.333	9.394
Kız Meslek Liseleri	26.540	19.933	8.764

Kaynak: ÖSYM (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) resmî web sitesinden alınan verilerle oluşturulmuştur.

Sayılarla bakıldığında en fazla yerleştirme puanı hesaplama sayısı, yerleştirmeye başvuran sayısı ve yerleşen sayısı Anadolu liselerine ait olurken, en düşük sayılar öğretmen liselerine ait olmuştur. Ancak sayısal durum başarı konusunda yeterli bilgi sunmamaktadır. Önemli olan yerleştirmeye başvuran sayısı içinde ne kadar adayın yerleşebildiğidir.

Yerleştirmeye bařvuranlar içinde yerleşenlerin oranı



Kaynak: ÖSYM (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) resmî web sitesinden alınan verilerle tarafımızca hesaplanmıştır.

Okul türlerinin başarı sıralamasına baktığımızda ilk sırada Fen Liselerinin son sırada ise İmam Hatip Liseleri ve Meslek Liselerinin yer aldığı görölmektedir.

Sonuçta YÖK'ün yapmış olduğu kontenjan daraltması ve ikinci öğretimlerin kapatılması geçmiş yıllara göre kontenjandaki azalmayı açıkça göstermektedir. Ancak buna rağmen yerleşen kişi sayısının azalması ve boş kontenjan sayısının geçmiş yıllara göre fazla olması eğitim niteliğindeki düşüşün devam ettiğini ortaya koymaktadır. Yine son sınıf öğrencilerine göre önceki dönemde yerleşmemiş olanların yerleşme sayısında daha yüksek başarının görölmüş olması, zorunlu eğitim sürecindeki eğitimin yetersizliğini ve mutlaka destek olarak kurs ya da özel derse başvurulması gerektiğini ancak o zaman başarının arttığını kanıtlamaktadır. Liselerin başarı oranlarına bakıldığında ise en fazla başarının (yerleşme oranının) Fen Liselerine, en düşük başarının ise (yerleşme oranının) İmam Hatip ve Meslek Liselerine ait olduğu görölmüştür. Türkiye'nin son yıllarda sürdürmüş olduğu eğitim politikasının sonuçları; dolmayan hatta geçen yıla göre artan boş kontenjan sayıları, puanı hesaplanan kişi sayısına göre oldukça düşük kalan tercih yapan sayısı ve başarısı her yıl olduğu gibi 2024 yılında da düşük olan İmam Hatip ve Meslek Liselerinin durumudur.



EĞİTİM-İŞ BÜLTENİ

Eğitim İş Yayınları, Ankara
Ağustos 2024

EĞİTİMİŞ ADINA SAHİBİ

Kadem ÖZBAY / Genel Başkan

YAYIN SORUMLUSU

Şenol EYÜBOĞLU / Genel Örgütlenme Sekreteri

RAPOR

Dr. Burcu DOĞAN / Araştırma ve Raporlama Uzmanı

GRAFİK-TASARIM

Hakan ÇELİKARSLAN

İLETİŞİM

Ataç 2 Sokak 43/4 Kızılay-ANKARA
iletisim@egitimis.org.tr
0 312 434 12 06